

N:o 10.

Ankom till Riksd. Kansli den 31 Mars, 1885, kl. 3 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om förändrad lydelse af § 72 Regeringsformen och § 71 Riksdagsordningen.

Den af Kongl. Maj:t tillsatta komité för utarbetande af förslag till förändrad organisation af bankanstalterna i riket har i sitt underdåniga betänkande den 14 December 1883 uti förslaget till det stadgande, som med bibehållande af en mera inskränkt sedelutgifningsrätt för enskilda banker skulle gälla intill dess Riksbanken komme att öfvertaga all sedelutgifning, inrymt bestämmelse derom, att ordföranden i Riksbankens styrelse skulle utses af Konungen, samt att öfrige sex fullmäktige skulle väljas på tre år, så att två af dem hvarje år underkastades omval.

Under åberopande af komiténs motivering och med erinran, att, om den vid innevarande riksdag väckta motion om upphörande med detta års utgång af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar lydande å tio kronor vunne bifall, de af komitén föreslagna förändringarne i Riksbankens styrelse, hvilka i och för sig vore synnerligen välbetänkta, blefve af verkligt behof påkallade, har Herr *E. Meyer* uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion, N:o 119, hemställt, det Riksdagen måtte såsom hvilande till grundlagsenlig behandling vid kommande riksdag antaga följande förslag till förändrad lydelse af § 72 Regeringsformen och § 71 Riksdagsordningen:

Regeringsformen.

§ 72.

Riksbanken förblifver under Riksdagens egen garanti och vård och skall enligt särskild lag, stiftad i den ordning 87 § 1 mom. föreskrifver, samt efter stadgar och reglementen, hvilka fastställas af Riksdagen, förvaltas af sju fullmäktige, af hvilka en förordnas af Konungen och sex väljas af Riksdagen. Den af Konungen förordnade fullmäktig skall vara ordförande bland fullmäktige. Riksbanken allena eger rätt att utgifva sedlar, som för mynt i riket må erkännas. Dessa sedlar skola vid anfordran efter sin lydelse med guld af Banken inlösas.

Riksdagsordningen.

§ 71.

1:o. De sex fullmäktige, hvilka, enligt 72 § Regeringsformen, skola af Riksdagen utses att förvalta Riksbankens medel och tillhörigheter, väljas å lagtima riksdag för en tid af tre år. Årligen skola tvänne af desse fullmäktige afgå och val till deras ersättande ega rum; dock skall, der ansvarsfrihet blifvit fullmäktige vägrad, nytt val af samtliga de af Riksdagen utsedde fullmäktige anställas. Vid de tillfällena, då på en gång val af samtliga Riksdagens fullmäktige eger rum, bestämmas genom lottning den ordning fullmäktige emellan, i hvilken de skola afgå. Afgående fullmäktig kan återväljas. Har af Riksdagen utsedd fullmäktig före utgången af den för honom bestämda tjänstgöringstid aflidit eller af annan orsak afgått, skall å nästa lagtima riksdag fyllnadsval anställas; och bör den sålunda valde tjänstgöra under den tid, som för den afgångne återstår.

2:o. Hvarje lagtima riksdag skall välja sju fullmäktige att, jemlikt särskildt reglemente, Riksgäldskontorets medel och tillhörigheter förvalta. Valet sker sålunda, att först utses den, som bland fullmäktige skall blifva ordförande, och sedan de öfrige sex.

3:o. Riksdagens fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret väljas genom fyratioåtta valmän, af hvilka hvardera Kammaren inom sig utser tjugufyra. Valen till fullmäktige ske medelst slutna sedlar.

4:o. Ordföranden bland fullmäktige för hvarterdera verket eger afgörande röst, derest i frågor, som hos fullmäktige komma under omröstning, rösterna för två skiljaktiga meningar utfalla lika; tillkommande fullmäktige att sjelfva bland sig välja vice ordförande att föra ordet, när hinder för ordföranden inträffar.

Vid flere af de senare årens riksdagar och sist år 1884 har Utskottet haft att afgifva utlåtanden öfver olika förslag till förändringar i Riksbankens styrelse. I sitt den 25 April 1884 afgifna utlåtande yttrade Utskottet hufvudsakligen, att då frågan om nytt ordnande af vårt bankväsen vore under Kongl. Maj:ts pröfning, hade Riksdagen deri giltigt skäl att tills vidare lemna detta lagstiftningsområde oberördt. Af samma skäl finner Utskottet sig äfven nu förhindradt att tillstyrka bifall till motionen. Bankfrågans allsidiga och definitiva lösning läser icke befrämjas genom enstaka förändringar, hvilka lätt kunde komma att gå i en riktning stridande mot den, hvilken man vid frågans slutliga pröfning funne vara den rätta; och denna sin uppfattning finner Utskottet icke vederlagd deraf, att ett annat förslag om partiel reform af bankväsendet blifvit väckt inom Riksdagen. Till nu angifna, i och för sig afgörande skäl kommer vidare, att den form, hvari förändringen af motionären föreslagits, lemna rum för giltiga anmärkningar. Förslaget saknar nemligen bestämmelse om tiden, då ordförande borde af Konungen utses, samt lemna vidare oafgjordt, huru vida ordföranden skulle förordnas för vissa år, såsom öfrige fullmäktige, eller möjligen för lifstiden, eller om han skulle kunna när som helst entledigas, liksom man ock stannar i ovisshet om den inverkan, som vägran af ansvarsfrihet skulle utöfva på ordförandens ställning.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer Utskottet,

att Herr Meyers ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 Mars 1885.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

Herr *Gahn* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes slutliga behandling inom Utskottet.